

**O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova**

MIASTENIYA GRAVIS NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

«TASDIQLAYMAN»
ToshPTI rektori professor
B. T. Daminov

_____ 2025 yil

MIASTENIYA GRAVIS

NOZOLOGIYASI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo'yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo'yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo'yicha statsionar sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassislar	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassislar	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
XKT-10:		OSH; Nevrolog/ Terapevt/ Reanimatolog.	Kardiolog; Oftalmolog; Endokrinolog; Pulmonolog.	Nevrolog/ Terapevt/ Reanimatolog.	Kardiolog; Oftalmolog; Endokrinolog; Pulmonolog.
G70	Myasthenia gravis va boshqa nerv-mushak sinapsi buzilishlari				
G70.0	Myasthenia gravis				
G70.1	Nerv-mushak sinapsining toksik buzilishlari				
G70.2	Tug'ma yoki orttirilgan miasteniya				
G70.8	Nerv-mushak sinapsining boshqa buzilishlari				
G70.9	Nerv-mushak sinapsining buzilishi, aniqlanmagan				
G73	Boshqa joylarda tasniflangan kasalliklarda nerv-mushak sinapsi va mushaklarining shikastlanishi				
G73.0	Endokrin kasalliklarda miastenik sindromlar				
G73.2	O'sma bilan zararlangan boshqa miastenik sindromlar (C00-D48)				
G73.3	Boshqa joylarda tasniflangan boshqa kasalliklarda miastenik sindromlar				
XKT-11:					
8C60-8D0Z	Nerv-mushak birikmasi yoki mushak kasalliklari				
8C60-8C6Z	Myasthenia gravis yoki ba'zi aniqlangan nerv-mushak sinapsi kasalliklari				
8C60	Miasteniya				
8C60.0	Dorilar tufayli kelib chiqqan miasteniya				
KB08.0	Chaqaloq miasteniyasi, vaqtinchalik				
8C60.Y	Boshqa aniqlangan Myasthenia gravis				
8C60.Z	Myasthenia gravis, aniqlanmagan				

MIASTENIYA GRAVIS NOZOLOGIYA BO'YICHA TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni (Har bir davolangan holat uchun)	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Mutaxassis (shifokor) maslahati Asosiy:	1. OSH	+					2 marta	Ambulator yordam: 10 kun. Statsionar yordam: 10 kun, og'ir va o'ta og'ir kechishi uchun 21 kungacha, Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalarida 14 kungacha.
	2. Nevrolog	+	+	+	+	+	2 marta	
	3. Terapevt		+	+			2 marta	
	4. Reanimatolog				+	+	2 marta	
Mutaxassis (shifokor) maslahati Qo'shimcha:	1. Kardiolog		+	+	+	+	1 marta	
	2. Oftalmolog		+	+	+	+	1 marta	
	3. Endokrinolog;		+	+	+	+	1 marta	
	4. Pulmonolog		+	+	+	+	1 marta	
Izoh: - bemorda qo'shimcha boshqa yoki yondosh kasalliklari aniqlangan holatda, ko'rsatmaga muvofiq boshqa tegishli tor doiradagi mutaxassislarning ko'rigi o'tkazilishi mumkin;								
Laborator tekshiruvlar Asosiy:	1. Qonning umumiy (klinik) taxlili	+	+	+	+	+	2 marta	
	2. Siydikning umumiy (klinik) tahlili	+	+	+	+	+	2 marta	
	3. Biokimyoviy analizlar: Qondagi glyukoza, umumiy oqsil, umumiy bilirubin, mochevina, kreatinin, natriy, kaliy, xlor, KFK, ALT, AST, SRB		+	+	+	+	1 marta	
Izoh: Laborator tekshiruvlarni tor doiradagi mutaxassis maslahatiga ko'ra yoki davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganda takroriy o'tkazilishi mumkin.								

Laborator tekshiruvlar Qo'shimcha:	1. Atsetilxolin retseptorlariga antitanalarga IFA (ACHR)					+	+	1 marta	
	2. Rianodin retseptorlariga antitanalar darajasini o'rganish (RyR)					+	+	1 marta	

Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin.

Instrumental tekshiruvlar Asosiy:	1. Ko'krak qafasining KT yoki MRTsi (timus)					+	+	2 marta	
	2. Elektromiografiya (EMG)					+	+	1 marta	
	3. Tensilon bilan provokatsion test (edrofoniy)					+	+	1 marta	

Izoh: Instrumental tekshiruvlarni tor doiradagi mutaxassis maslahatiga ko'ra yoki davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganda takroriy o'tkazilishi mumkin.

Instrumental tekshiruvlar Qo'shimcha:	1. Spirometriya					+	+	1 marta	
	2. Exokardiografiya					+	+	1 marta	
	3. Timusning UTTsi					+	+	1 marta	
	4. Bosh miya MRTsi					+	+	1 marta	

Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin.

***STATIONAR DAVOGA KO'RSATMA: tuman darajasi** - yengil kechishining qo'zish davri va yondosh kasalliklar mavjud bo'lgan holatlar; o'rta og'ir kechishining qo'zish davri; **viloyat darajasi** - o'rta og'ir kechishi qo'zish davri va yondosh kasalliklar bilan; og'ir kechishi qo'zish davri; o'ta og'ir kechishi qo'zish davri; nafas yetishmovchiligi beligilarining kuchayishi; tuman darajasidagi davoning samarasizligi; **respublika darajasi** - o'rta og'ir kechishi qo'zish davri va yondosh kasalliklar bilan; og'ir kechishi qo'zish davri; o'ta og'ir kechishi qo'zish davri; nafas yetishmovchiligi beligilarining kuchayishi; samarasiz davo.

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Boshqa turdagi tekshiruvlar	1. Mushak spetsifik tirozinkinaza - MusK (RIA) ga autoantitanachalarni tekshirish				+	+	1	

Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin.

Tekshiruvlar ro'yxati klinik holatga qarab to'ldirilishi va takroriy o'tkazilishi mumkin!

DAVOLASH TADBIRLARI

Medikamentoz davо

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davolar)		Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozasi	Bir kurslik dozasi
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozasi va qo'llanilishi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
1. Azatioprin	peroral, sutkasiga 2-3 mg/kg	+	+	+	+	+	2-3 tabl.	60-90 tabl. (1 tabl. 50 mg, kurs 1 oy)
2. Atropin	v/i, p/k yoki v/i 0,5-1 mg	+	+	+	+	+	2-4 amp.	10-20 amp. (inqirozli kurs)
3. Galantamin	v/i 2,5-10 mg sutkasiga 1-2 marta	+	+	+	+	+	1-2 amp.	20 amp. (kurs 20 kun, 1 am. 5 mg)
4. Dekstroza	V/i ko'rsatmalari bo'yicha 5-40% individual	+	+	+	+	+	50-100 ml (amp.)	500-1000 ml (kurs)
5. Immunoglobulin chelovecheskiy normalniy	v/i tomchilab 2 g/kg 2-5 kun davomida	+	+	+	+	+	160-400 ml (amp.)	800-2000 ml (kurs)
6. Kaliya xlorid	vena ichiga sutkasiga 1-2 g tomchilab	+	+	+	+	+	2-4 amp.	60-120 amp. (1 oy kurs)
7. Mikofenolovaya kislota	peroral sutkasiga 720-1440 mg	+	+	+	+	+	2-4 tabl.	60-120 tabl. (1 oy kurs)
8. Neostigmina metilsulfat	Peroral yoki v/i 15-30 mg sutkasiga 2-4 marta	+	+	+	+	+	2-4 tabl.	60-120 tabl. (1 oy kurs)
9. Orotovaya kislota	peroral 500 mg sutkasiga 2-3 marta	+	+	+	+	+	2-3 tabl.	60-90 tabl. (1 oy kurs)
10. Piridostigmina bromid	Peroral 30-60 mg kuniga 3-6 marta	+	+	+	+	+	3-6 tabl.	90-180 tabl. (1 oy kurs)
11. Prednizolon	Peroral kuniga 0,5-1 mg/kg	+	+	+	+	+	1-2 tabl.	30-60 tabl. (1 oy kurs)
12. Spironolakton	Peroral kuniga 25-100 mg	+	+	+	+	+	1-4 tabl.	30-120 tabl. (1 oy kurs)
13. Siklosporin	Peroral kuniga 2,5-5 mg/kg	+	+	+	+	+	2-4 kaps.	60-120 kaps. (1 oy kurs)

14. Siklofosfamid	tomchilab v/i 500-1000 mg/m2	+	+	+	+	+	1 amp.	3 amp. (1 oy kurs)
15. Serebrolizin	sutkasiga 5-10 ml	+	+	+	+	+	1-2 amp.	10-20 amp. (10 kunlik kurs)
16. Sitoflavin	v/i tomchilab 10 ml sutkasiga 1-2 marta	+	+	+	+	+	1-2 amp.	20-40 amp. (20 kunlik kurs)
17. Piratsetam	Peroral yoki v/i tomchilab kuniga 4-8 g	+	+	+	+	+	4-8 tabl.	120-240 tabl. (1 oy kurs)
18. Sitikolin	v/i yoki v/i 500-1000 mg kuniga 1-2 marta	+	+	+	+	+	1-2 amp.	30-60 am. (1 oy kurs)
19. Xolin alfotserat	Peroral yoki v/i 400 mg kuniga 2-3 marta	+	+	+	+	+	2-3 kaps.	60-90 kaps. (1 oy kurs)
20. Levokarnitin	Peroral 500-1000 mg kuniga 2-3 marta	+	+	+	+	+	2-6 kaps.	60-180 kaps. (1 oy kurs)

Izoh: QTBA–qisqa ta'sirli β 2-agonistlar, QTAX – qisqa ta'sirli antixolinergiklar, UTBA–uzoq ta'sirli β 2-agonistlar, UTAX uzoq ta'sirli antixolinergiklar; IGKS – ingalyatsion glyuklyukokortikoidlar.

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davolar)		Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozasi	Bir kurslik dozasi
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozasi va qo'llanilishi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Antibakterial terapiY.			+	+	+	+		
Tolperizol	Peroral 50-150 mg kuniga 2-3 marta.		+	+	+	+	2-3 tab.	60-90 tab.
Tinazidin	Peroral 2-4 mg kuniga 3 mahal, zarur bo'lganda qo'shimcha ravishda kechasi 2-4 mg		+	+	+	+	3-4 tab.	90-120 tab.

Izoh: Milliy klinik protokollarda keltirilgan dovolash rejimlaridan (ushbu asosiy va qo'shimcha dori vositalarning har xil kombinatsiyalari) kasallikning og'irlik darajasiga va ko'rsatmaga muvofiq holda foydalaniladi, hamda ushbu protokollarga mos ravishda qo'shimcha dori vositalar va qo'shimcha usullar tavsiya etilishi mumkin.

Ushbu dori vositalarning bir kurslik dozasi faqat kasallikning aynan shu xuruj (qo'zish) davrida ambulator yoki statsionar yordamini ko'rsatish uchun ishlatiladigan miqdori ko'rsatilgan.

PARHEZ STOLI/DIYETA

Ovqatlanish tartibi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Parhez stoli va uning davomiyligi					
Stol № 10	+	+	+	+	+

DISPANSERIZATSIYA

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Nevrolog	+	+	1	doimo
	2. Terapevt	+	+	1	
	3. Reanimatolog		+	1	
<i>Izoh: Qo'shimcha kasalliklarning og'irligini baholash uchun holatdan kelib chiqib boshqa tor doiradagi mutaxassilar maslahati tavsiya etiladi.</i>					
Laborator tekshiruvlar	1. Qonning umumiy (klinik) taxlili	+	+	1	doimo
	2. Siydikning umumiy (klinik) tahlili	+	+	1	doimo
	3. Biokimyoviy analizlar: Qondagi glyukoza, umumiy oqsil, umumiy bilirubin, mochevina, kreatinin, natriy, kaliy, xlor, KFK, ALT, AST, SRB			+	1
<i>Izoh: Qo'shimcha kasalliklarning og'irligini baholash uchun holatdan kelib chiqib laborator tekshirishlar o'tkaziladi.</i>					
Instrumental tekshiruvlar	1. Ko'krak qafasining KT yoki MRTsi (timus)		+	1	doimo
	2. UTT (timus)		+	1	
<i>Izoh: Qo'shimcha kasalliklarning og'irligini baholash uchun va ko'rsatmalar bo'lganda holatdan kelib chiqib boshqa qo'shimcha instrumental tekshirishlar o'tkaziladi.</i>					

REABILITATSIYA

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Nevrolog		+	+	1	
	2. Terapevt		+	+	1	
	3. Reanimatolog			+	1	
Izoh: Reabilitatsiya chora-tadbirlari har bir bemorga individual, kasallik bosqichi va kelib chiqqan asoratlar turiga qarab tavsiya etiladi						
Laborator tekshiruvlar	1. Qonning umumiy (klinik) taxlili		+	+	4	
	2. Siydikning umumiy (klinik) tahlili		+	+	4	
	3. Biokimyoviy analizlar: Qondagi ALT, AST, bilirubin, qand miqdorini aniqlash, qondagi triglitseridlar, YUZL, PZL, qon zardobida siydik kislotasi, kreatinin			+	2	
Izoh: Reabilitatsiya chora-tadbirlari har bir bemorga individual, kasallik bosqichi va kelib chiqqan asoratlar turiga qarab tavsiya etiladi						
Instrumental tekshiruvlar	1. Ko'krak qafasining KT yoki MRTsi (timus)			+	2	
	2. Elektromiografiya (EMG)			+	2	
	3. Tensilon bilan provokatsion test (edrofoniy)			+	2	
Izoh: Reabilitatsiya chora-tadbirlari har bir bemorga individual, kasallik bosqichi va kelib chiqqan asoratlar turiga qarab tavsiya etiladi						
Reabilitatsion usullar	1. Antixolinesteraza preparatlari, immunodepressantlar, plazmaferez yoki immunoglobulinlarni tomir ichiga yuborish yordamida simptomlarni nazorat qilish uchun medikamentoz terapiya.		+	+		
	2. Mutaxassis nazorati ostida o'rtacha jismoniy mashqlar, nafas gimnastikasi va mushaklarni elektrostimulyatsiya qilish.	+	+	+		
	3. Psixologik yordam, shu jumladan relaksatsiya usullari, stressni boshqarish va psixolog maslahati.	+	+	+		
	4. Ratsionga oqsillar, vitaminlar va minerallarni kiritish bilan diyetologik tuzatish, shuningdek, mushaklar	+	+	+		

	zaifligini keltirib chiqaradigan mahsulotlardan qochish.				
	5. Bemor va oila uchun kasallik xususiyatlarini o'rganish, avj olishining oldini olish va o'zini o'zi nazorat qilish ko'nikmalariga yo'naltirilgan ta'lim dasturlari.	+	+	+	
	6. Imtiyozlardan foydalanish, maishiy sharoitga moslashish va yordamchi vositalardan foydalanish bo'yicha maslahatlar yordamida ijtimoiy moslashuv.	+	+	+	

Izoh: Reabilitatsiya chora-tadbirlari har bir bemorga individual, kasallik bosqichi va kelib chiqqan asoratlar turiga qarab tavsiya etiladi

Davolash tadbirlari (dori-darmonlar bilan davolash)		Uy sharoitda	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Srednesutochnaya dozirovka	Dozirovka na odin kurs
dori vositasi (MNN)	Dori vositasining dozasi va qo'llanishi					
Piridostigmin bromid	Peroralno 30–60 mg 3–6 raz v sutki	+	+	+	3–6 tabl.	90–180 tabl. (kurs 1 mesyats)
2.						
...						
Vivod:						